

İSPANYA

İKLİMLENDİRME
SEKTÖRÜ
ÜLKE
RAPORU

2020
2020

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİLER	4
1.1. KONUMU.....	4
1.2. NÜFUS	4
1.3. ELEKTRİK ALTYAPISI.....	4
1.4. İKLİM ÖZELLİKLERİ	4
2. EKONOMİ- DIŞ TİCARET	5
2.1. İSPANYA’NIN EKONOMİSİ.....	5
2.2. EKONOMİDE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER	5
2.3. İSPANYA’NIN DIŞ TİCARETİ	6
2.4. İSPANYA’NIN TÜRKİYE İLE TİCARETİ	7
3. İSPANYA’NIN İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALATI.....	8
3.1. İSPANYA’NIN ISITMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI	11
3.2. İSPANYA’NIN SOĞUTMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI.....	14
3.3. İSPANYA’NIN KLİMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI	17
3.4. İSPANYA’NIN TESİSAT SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI	19
3.5. İSPANYA’NIN HAVALANDIRMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI	23
3.6. İSPANYA’NIN YALITIM MALZEMELERİ İTHALATI.....	25
4. İSPANYA’NIN İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İHRACATI	27
5. VERGİ ORANLARI VE İTHALAT UYGULAMALARI	30
6. İSPANYA MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ.....	32
7. PRATİK BİLGİLER	34
SEKTÖREL DERNEKLER.....	34
SEKTÖREL FUARLAR	34
PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ	35
İŞ KÜLTÜRÜ.....	35
PARA KULLANIMI	36
YEREL SAAT	36

Yönetim Biçimi	Parlamerter Demokrasiye Dayalı Monarşi
Başkent	Madrid
Yüzölçümü	505.370 km ²
Sınır Komşuları	Andora (63 km), Fransa (646 km), Cebelitarık (1,2 km), Portekiz (1224 km), Fas (Ceuta) 8 km, Fas (Meliilla) 10.5 km
Para Birimi	Euro
Dil	İspanyolca
Doğal Kaynakları	Kömür, linyit, demir cevheri, bakır, kurşun, çinko, uranyum, tungsten, civa, magnezit, hidrogüç, tarıma elverişli toprak
Nüfus	50.015.792 (CIA Factbook, Temmuz 2020 tahmini)
Satın Alma Gücü Paritesi	1894 Trilyon USD (World Bank, 2018)
GSMH	1419 Trilyon USD (World Bank, 2018)
Kişi Başı GSMH	30.323 USD (World Bank, 2018)
Büyüme Oranı	%2,35 (World Bank, 2018)
İhracat (Tüm Ürünler)	339 Milyar USD (Trade Map,2019)
İthalat (Tüm Ürünler)	378 Milyar USD (Trade Map,2019)
Dış Ticaret Dengesi	-38 Milyar USD
İklimlendirme Sektörü İthalatı	9,9 Milyar USD
İklimlendirme Sektörü İhracatı	6,6 Milyar USD

I. GENEL BİLGİLER

I.1. KONUMU

İspanya, Avrupa Birliği'nin ve Batı Avrupa'nın Fransa'dan sonra en büyük ikinci ülkesi olarak Avrupa kıtasının güneybatısında bulunan İber Yarımadası'nda yer almaktadır. Bu yarımadanın dışında Akdeniz'deki Balear Adaları, Afrika'nın kuzeyindeki Ceuta ve Melilla şehirleri ve Atlantik Okyanusu'ndaki Kanarya Adaları da İspanya ulusal sınırları içindedir. İspanya batıda yine İber Yarımadası'nda bulunan Portekiz, kuzeyde Fransa ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur.

I.2. NÜFUS

İspanya, Batı Avrupa'nın en geniş arazili ve en düşük nüfus yoğunluğuna sahip ülkelerinden biridir. Nüfusun dağılımı, ülkedeki ekonomik ve siyasi dengeleri belirlemede önemli rol oynamaktadır. Ülke topraklarının %50'den fazlasını oluşturan 4 bölgede (Aragon, Castilla y Leon, Castilla-La Mancha ve Extremadura) nüfus yoğunluğu kilometrekareye 30 kişiden azdır. Özellikle kırsal alanlardan şehirlere doğru göçlere bağlı olarak bu dört bölge ülke toplam nüfusunun yaklaşık %15'ini barındırmaktadır. Bölgenin bu özelliğinin tek istisnası, siyasi nedenlerle ülkenin merkezine inşa edilmiş olan Madrid ve çevresidir. Bu bölge, ülkede nüfusun en yoğun olduğu yerdir.

I.3. ELEKTRİK ALTYAPISI

İspanya'da standart voltaj 230 volt'tur. Standart frekans ise 50 Hz'dir. C ve F tipi priz soketi kullanılmaktadır. CIA Factbook verilerine göre ülkenin tamamının elektriğe erişebilirliği vardır. Uluslararası veri tabanlarında İspanya'da yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin bir veri bulunmamaktadır.

I.4. İKLİM ÖZELLİKLERİ

Ülkenin kuzeybatı bölgesinde Kuzey Atlantik etkisiyle yağışlar bol ve iklim ılımandır. Akdeniz sahillerinde ise kışlar ılık ve yağışsız, yazlar sıcak geçer. Kuzey doğu sahillerinde yaz yağışları yeterli düzeydeyken güney doğu sahillerinde yağışların yetersizliği özellikle meyve üretiminin yoğun olduğu bu bölgede sulama sistemlerine başvurulmasını gerektirmektedir. Guadalquivir nehrinin geniş tarım alanları sağladığı güney İspanya'da da yağışların az olmasından dolayı sık sık kuraklıklar yaşanmaktadır. Ülkenin iç kısımlarında ve 1.200 metreyi aşan dağlık kesimlerde kara iklimi yaşanır. Diğer taraftan, Kanarya Adaları'nda tropikal bir iklim hakimdir.

2. EKONOMİ- DIŞ TİCARET

2.1. İSPANYA'NIN EKONOMİSİ

İspanya Euro bölgesinin 4. Büyük ekonomisi konumundadır. İspanya, hizmet sektörü temelli bir ekonomiye sahiptir. Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmet sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hâkim sektörü haline gelmiştir. Tarım sektörü GSMH'nin sadece %2,5'ini oluştururken hizmet sektörünün payı %75'e kadar yükselmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Diğer taraftan GSMH'nin %17'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır.

Turizm geleneksel olarak ülkenin en önemli sektörlerinden biridir. Ülke, 2018 yılında 82,8 milyon yabancı ziyaretçi tarafından ziyaret edilmiştir. Turizmden elde edilen gelir bakımından dünyada ABD'den sonra ikinci sıradadır.

İspanya'nın GSMH değeri 2015 yılından 2018 yılına artış göstererek 2018 yılında 1.419 Trilyon USD olarak gerçekleşmiştir. Bu yükselme 2008 resesyonu sonrası yaşanan ekonomik durğunluğa karşı 2011-2013 döneminde hükümet tarafından alınan bütçe açığının azaltılması, işgücü yasası, kamu hizmetleri ve finansal sektör reformuna yönelik önlemler alması ile gerçekleşmiştir. İhracatta ve turizm gelirlerinde rekor seviyelere ulaşılması ve yanı sıra canlanan iç tüketim İspanya ekonomisinin yeniden olumlu bir görünüme kavuşmasını sağlamıştır. GSMH artış hızı 2015-2017 arasında üç yıl üst üste en az %3 olmuştur. 2017 yılında %2,89 olan reel GSMH artış hızı özel tüketimin yavaşlaması ve dış talebin daralması ile birlikte 2018 yılında %2,35'e gerilemiştir.

İspanya, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Raporu (Doing Business) 2020'de Dünya'da 30. sırada yer almakta olup yüksek gelir seviyesine sahip ülkeler grubunda sınıflandırılmaktadır. Genel olarak İş Kurma alt kırımında Dünyada 97., İnşaat izinleri alt kırımında 79., Dış Ticarete I. ve Sözleşmelerin İcrasında ise 26. sırada yer almaktadır.

2.2. EKONOMİDE GELECEĞE YÖNELİK BEKLENTİLER

Euro bölgesinde büyümenin yavaşlaması ve ABD-Çin ticaret savaşının ve Amerikan ekonomisindeki zayıf büyümenin küresel ekonomiye olumsuz etkileri neticesinde 2020-2023 yılları arasında büyümenin yavaş hızla seyretmesi beklenmekteydi. Tüm dünyada etkisini gösteren COVID-19 pandemisi İspanya'da şiddetli bir şekilde seyretmiş olup ülke ekonomisini de derin bir şekilde etkileyecektir. IMF tahmine göre 2020'de İspanya ekonomisinde %8 küçülme beklenmektedir.

Pandemi ile birlikte İspanya GSMH içinde önemli paya sahip turizm sektörü gelirleri önemli derece de düşmüştür. Türkiye'nin İspanya'ya ihracatındaki en önemli iki sektörü olan hazır giyim/tekstil ve otomotiv sektörlerinin COVID-19 krizinden büyük ölçüde olumsuz etkilenmesi beklenmektedir. Boston Consulting Group'a göre, tekstil sektörünün bu yıl İspanya'daki satışları %40 (7 Milyar Dolar'a kadar) düşecektir. Otomotiv sektöründe 60.000'den fazla geçici toplu işten çıkarma (ERTE) beklenmekle birlikte 17 tesis üretimini durdurmuştur. İspanyol Ulaştırma Bakanlığı'na göre OHAL başladığı 15 Mart 2020'den itibaren ilk iki haftada inşaat sektöründeki faaliyetlerin kamu yetkilileri tarafından güçlü güvenlik önlemleri ve kontrolleri altında gerçekleştirildiği belirtilerek önceki seviyelerine nazaran % 80 düştüğü tahmin edilmektedir.

2.3. İSPANYA'NIN DIŞ TİCARETİ

İspanya 2019 yılında 339 Milyar USD ihracat, 378 Milyar USD ithalat gerçekleştirmiştir. 2015 yılından 2019 yılına dış ticaret verileri incelendiğinde dış ticaret açığı verdiği gözlemlenmektedir.

Tablo 1: İspanya'nın Dış Ticaret Verileri (Bin USD)

	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2015	282.509.684	312.051.125	594.560.809	-29.541.441
2016	289.973.470	311.016.827	600.990.297	-21.043.357
2017	319.694.984	351.943.706	671.638.690	-32.248.722
2018	346.718.640	390.642.964	737.361.604	-43.924.324
2019	339.217.647	378.174.305	717.391.952	-38.956.658

Kaynak: Trade Map

2019 yılı İspanya ithalatının %13,46'sını 50 Milyar USD'yi aşkın bir değer ile 27.fasıl petrol ve türevleri oluşturmaktadır. İspanya petrol ithalatının en büyük kısmını Nijerya'dan karşılamaktadır. 2019 yılında bunu Libya, Cezayir ve Suudi Arabistan takip etmiştir. Bu fasıl akabinde en çok ithalat 87. Fasıl otomobil ve araçlar, 84. fasıl makine ve sanayi ürünleri, 85. fasıl elektrik elektronik ürünleri üzerinden yapılmaktadır. Bu fasıllarda yapılan ithalatın toplamı 2019 yılı içerisinde %30,74'lük paya sahiptir. İspanya'nın ithalatında en önemli ülkeler ise Almanya, Fransa, Çin, İtalya ve Hollanda'dır. 2019 yılında bu ülkelerden yapılan ithalatın payı %44,44'tür.

2019 yılı İspanya ihracatında önemli kalemler ise motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mineral yakıtlar, yağlar, elektrikli makine ve cihazlar, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, meyveler ve sert kabuklu meyveler, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, etler ve yenilen sakatat, demir ve çeliktir. İspanya ihracatında en önemli ülke ise Fransa'dır. 2019 yılında Fransa'nın İspanya ihracatındaki payı %15,30'dur. Almanya, İtalya, Portekiz ve Birleşik Krallık İspanya ihracatında önemli paya sahip diğer ülkelerdir.

2.4. İSPANYA’NIN TÜRKİYE İLE TİCARETİ

Türkiye’nin 1980’li yıllarda içine girdiği ekonomik liberalizasyon döneminde genel olarak gelişen dış ticarete paralel olarak Türkiye-İspanya ikili ticareti de artış göstermiş, 1996 yılında yürürlüğe giren Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasıyla ikili ilişkiler daha da gelişmiştir. 1999 senesinde Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne adaylığının onaylanması, Akdeniz’in zıt köşesinde yerleşik bulunan bu iki ülkenin yakınlaşmasına yardımcı olmuştur.

Tablo 2: İspanya- Türkiye Ticaret Verileri (Bin USD)

	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2017	6.442.240	6.731.019	13.173.259	-288.779
2018	5.702.939	8.151.150	13.854.089	-2.448.211
2019	5.082.775	8.383.130	13.465.905	-3.300.355

Kaynak: Trade Map

İspanya’nın Türkiye’den 2019 yılı ithalatında 87. fasıl otomobil ve taşıtlar 1,5 Milyar USD ile %18,86’lık paya sahiptir. İspanya’nın Türkiye’den ithalatında bir diğer önemli kalem ise hazır giyimdir. 61. ve 62. fasılların 2019 yılı toplam ithalatı 2,6 Milyar USD’dir. Bu değer toplam ithalat içerisinde %31,33’lük paya sahiptir.

İspanya’nın Türkiye’ye ihracatında ise en önemli kalem otomobil, motorlu araçlara ilişkin 87. Fasıl olmuştur. Bu fasılın 2019 yılı ihracatı tüm ihracat içinde %13,62’lik paya sahiptir. 2019 yılında bu kalemi motorlu taşıt ve aksesuarları, plastik ve türevleri, makine ve aksesuarları, elektrik elektronik ürünleri takip etmiştir.

İspanya’nın 2019 yılı ihracatında Türkiye %1,49’luk pay ile 13.sırada; ithalatında ise %2,21’lik pay ile 10.sırada yer almaktadır.

Ülkemizde 2018 sonu itibarı ile 678 İspanyol sermayeli şirket faaliyet göstermektedir. 2002-2018 yılları arasında, İspanya’dan ülkemize gelen toplam yatırım miktarı 9 Milyar 304 Milyon USD olmuştur. Madrid Ticaret Müşavirliği verilerine göre, İspanya’da faaliyet gösteren yaklaşık 85 Türk işletmesi bulunmaktadır. 2002-2018 döneminde Türkiye’den İspanya’ya yapılan doğrudan yatırım tutarı 185 Milyon USD’dir.

3. İSPANYA’NIN İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALATI

İspanya’nın 2019 yılı iklimlendirme sektörü ithalatı bir önceki yıla göre %1,60’lık bir düşüşle 9,95 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Bu yüzde%1,60’lık düşüş iklimlendirme sektörü alt ürün gruplarına göre incelendiğinde ise bunların bin dolarla civarında küçük dalgalanmalar olduğu gözlemlenmektedir. Ülkenin iklimlendirme sektörü ithalatı 2010’lardan bu yana 8- 10 Milyar USD aralığında seyretmekte olup ithalat değerinde küçük dalgalanmalar yaşanabilmektedir.

İspanya’nın 2019 yılında iklimlendirme sektöründe en çok ithal ettiği ürün grubu 842139 GTİP numaralı “Diğer motorlar için hava filtreleri”dir. Bu ürün grubu 1 Milyar USD’ye yakın ithalat değeri ile 2019 yılı iklimlendirme sektörü ithalatının %9,66’sını oluşturmaktadır. İspanya’nın 2019 yılında iklimlendirme sektörü kapsamında en çok ithal ettiği ürün grubu ise 841590 GTİP Numaralı “Klima cihazlarının aksam-parçaları” olmuştur. Bu ürün grubu 2019 yılında 761 Milyon USD’lik ithalat değeri ile İspanya’nın iklimlendirme sektörü kapsamında en çok ithal ettiği 3. ürün grubu konumundadır.

İspanya’nın iklimlendirme sektörü ithalatında 2015 yılından bu yana 1 Milyar USD değerinde ithalat yaptığı ülkeler ise Almanya, Çin ve İtalya olmuştur. 2019 yılında bu ülkelerden yapılan ithalat tüm iklimlendirme sektörü ithalatı içinde %46,62’lik paya sahiptir. Türkiye İspanya’nın 2019 yılı iklimlendirme sektörü ithalatı içerisinde %1,76’lık pay ile 13.sıradadır.

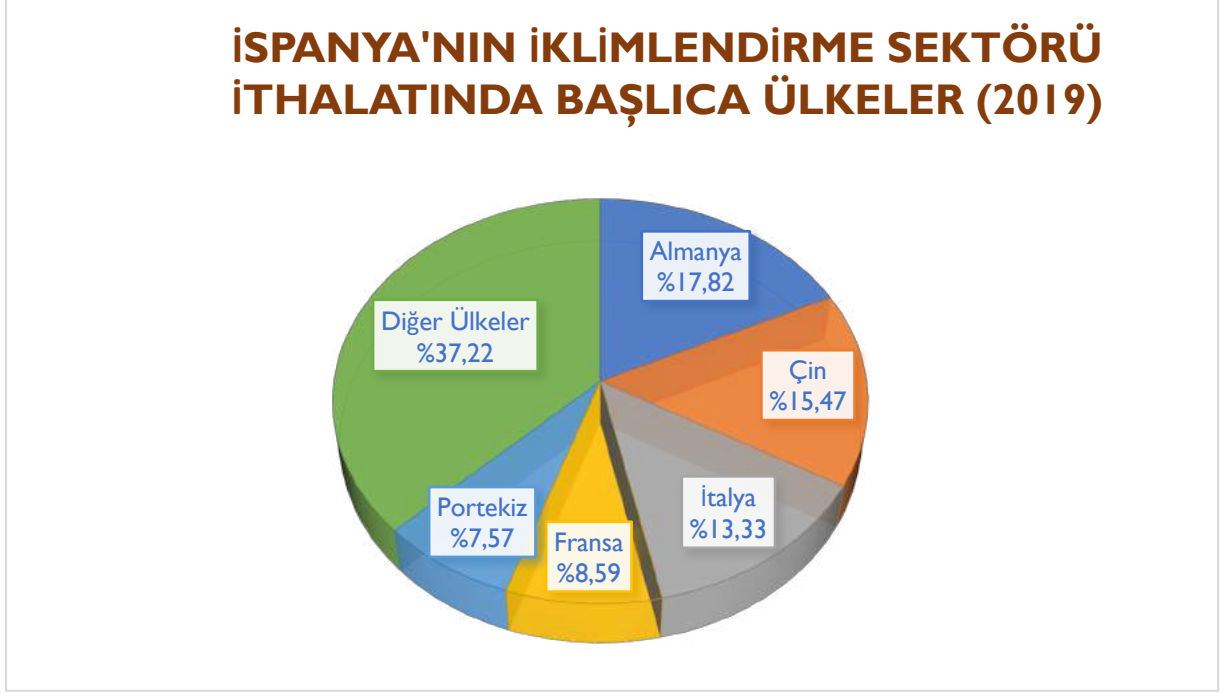
Tablo 3: İspanya’nın Ülke Bazında İklimlendirme Sektörü İthalatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-19 Değişim (%)	2019 Yüzelik Pay (%)
1	Almanya	1.697.136	1.599.077	1.622.919	1.809.878	1.774.410	-1,96	17,82
2	Çin	1.099.811	1.204.970	1.388.102	1.523.874	1.540.727	1,11	15,47
3	İtalya	1.069.395	1.075.748	1.229.300	1.413.161	1.327.864	-6,04	13,33
4	Fransa	912.149	978.920	1.086.346	983.547	854.997	-13,07	8,59
5	Portekiz	323.918	353.680	437.321	623.995	753.563	20,76	7,57
6	Hollanda	215.639	273.833	324.966	405.629	394.717	-2,69	3,96
7	Belçika	238.333	260.252	266.999	312.322	315.114	0,89	3,16
8	İngiltere	232.444	271.725	294.859	307.872	307.002	-0,28	3,08
9	Polonya	187.526	114.750	122.189	181.727	289.362	59,23	2,91
10	Çekya	536.418	572.771	513.708	420.537	264.002	-37,22	2,65
11	ABD	222.820	225.670	222.569	201.964	232.221	14,98	2,33
12	Japonya	150.021	173.211	165.308	179.119	176.977	-1,20	1,78
13	Türkiye	101.016	123.777	126.087	140.800	175.617	24,73	1,76

14	Tayland	128.004	174.795	170.612	197.418	175.261	-11,22	1,76
15	G.Afirka	151.883	133.914	144.279	135.576	124.655	-8,06	1,25
16	İsveç	69.163	58.978	74.184	90.545	121.027	33,67	1,22
17	Danimarka	108.615	105.762	118.064	132.379	113.634	-14,16	1,14
18	Hindistan	84.037	70.058	86.958	100.199	110.527	10,31	1,11
19	Macaristan	143.029	155.043	151.194	129.672	92.293	-28,83	0,93
20	Meksika	35.844	59.135	61.731	65.433	78.675	20,24	0,79
21	Avusturya	88.982	73.699	57.405	71.397	68.631	-3,87	0,69
22	İrlanda	69.620	75.066	66.156	100.005	64.032	-35,97	0,64
23	Malezya	22.956	31.391	32.504	37.462	55.310	47,64	0,56
24	İsrail	24.848	25.598	32.400	38.092	51.214	34,45	0,51
25	Yunanistan	35.258	31.921	40.070	52.710	47.894	-9,14	0,48
26	Romanya	44.403	55.108	43.689	42.060	46.915	11,54	0,47
27	Tayvan	33.894	38.057	40.326	40.994	43.295	5,61	0,43
28	İsviçre	36.405	37.541	32.834	41.647	36.067	-13,40	0,36
29	Finlandiya	27.032	22.727	22.504	28.995	34.450	18,81	0,35
30	Slovakya	14.251	14.351	46.460	80.743	32.289	-60,01	0,32
31	Güney Kore	63.285	53.802	54.423	35.219	28.574	-18,87	0,29
32	Mısır	14.929	18.805	15.629	22.811	27.466	20,41	0,28
33	Fas	5.038	6.010	6.163	9.493	19.243	102,71	0,19
34	Bulgaristan	13.748	11.374	13.072	18.879	17.829	-5,56	0,18
35	Norveç	6.706	19.026	7.986	9.152	17.132	87,19	0,17
36	Slovenya	8.036	7.947	9.588	11.962	14.944	24,93	0,15
37	Lüksemburg	12.214	12.431	12.803	14.156	14.292	0,96	0,14
38	Vietnam	10.156	7.978	4.843	7.408	11.708	58,05	0,12
39	Kanada	7.783	14.705	10.266	8.806	11.009	25,02	0,11
40	Singapur	2.363	3.321	3.977	2.550	10.654	317,80	0,11
41	Tunus	7.276	6.321	9.102	10.342	10.419	0,74	0,10
42	Litvanya	11.031	22.321	22.365	18.305	9.684	-47,10	0,10
	Diğer Ülkeler	62.196	51.830	68.738	61.645	62.749	1,79	0,63
	Toplam	8.329.681	8.627.469	9.261.034	10.120.535	9.958.492	-1,60	100

Kaynak: Trade Map

Grafik 1: İspanya'nın İklimlendirme Sektörü İthalatında Başlıca Ülkeler

İspanya'nın iklimlendirme sektörü ithalatı ürün grubu bazında incelendiğinde ise ithalatın sırası ile Tesisat (%40,14), Havalandırma (%23,32), Klima (%18,89), Soğutma (%10,26), Isıtma (%8,49) ve Yalıtım (%1,73) alt ürün gruplarından yapıldığı görülmektedir. Ürün grubu bazında Türkiye'den yaptığı ithalat ise 2019 yılında sırası ile Isıtma (%28,16), Klima (%27,37), Tesisat (%25,84), Havalandırma (%13,85), Soğutma (%8,15) ve Yalıtım (%1,88) alt ürün gruplarından gerçekleşmiştir.

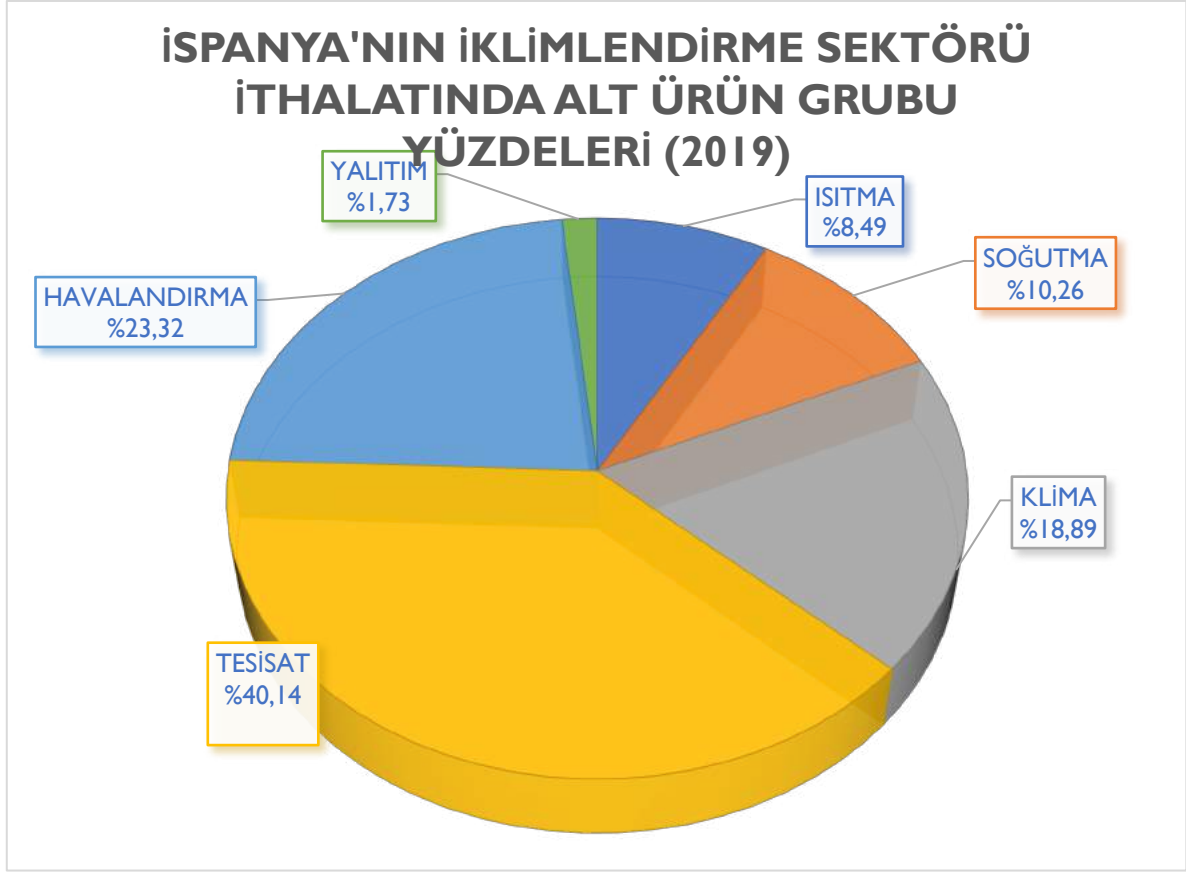
Aşağıdaki tabloda İspanya'nın dünyadan ve Türkiye'den iklimlendirme sektörü ithalat değerleri alt ürün grupları bazında yer almakta olup raporun bundan sonraki kısımlarında İspanya'nın iklimlendirme sektörü ithalatı alt ürün grupları bazında incelenecektir.

Tablo 4: İspanya'nın Ürün Grupları Bazında İklimlendirme Sektörü İthalatı (Bin USD)

	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			2018-19 Değişim (%)	İspanya'nın Türkiye'den İthalatı			2018-19 Değişim (%)
	2017	2018	2019		2017	2018	2019	
ISITMA	719.336	895.109	846.210	-5,46	44.541	52.886	49.465	-6,47
SOĞUTMA	1.003.863	1.081.305	1.021.749	-5,51	22.840	18.361	14.315	-22,04
KLİMA	1.768.361	1.931.602	1.882.099	-2,56	8.047	12.890	48.073	272,95
TESİSAT	3.645.825	3.942.056	3.997.864	1,42	34.677	40.496	44.404	9,65
HAVALANDIRMA	2.305.028	2.375.203	2.323.223	-2,19	13.957	16.751	24.332	45,26
YALITIM	159.162	156.748	173.233	10,52	4.512	4.574	3.314	-27,55
TOPLAM	9.261.034	10.120.535	9.958.492	-1,60	126.087	140.800	175.617	24,73

Kaynak: Trade Map

Grafik 2: İspanya'nın İklimlendirme Sektörü İthalatında Alt Ürün Grubu Yüzdeleri

3.1. İSPANYA'NIN ISITMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI

İspanya 2019 yılında 846 Milyon USD ısıtma sistem ve elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Isıtma sistem ve elemanları kapsamında da en çok ithal edilen ürün grubu 840310 GTİP Numaralı “Merkezi Isıtma Kazanları” olmuştur. Bu ürün grubundan 2019 yılında 185 Milyon USD yapılmış ve 2019 yılı ithalatının %21,90’ı bu ürün grubundan yapılmıştır. İspanya’nın Türkiye’den değer olarak en çok ithal ettiği ürün grubu da “Merkezi Isıtma Kazanları” olmuş ve 2019 yılı ithalatının %16,20’si Türkiye’den yapılmıştır. 2019 yılında bu ürün grubu ithalatında Türkiye Fransa, Almanya ve İtalya’dan sonra 4. Sırada yer almıştır.

Isıtma sistem ve elemanları içinde Türkiye’nin payının en yüksek olduğu ürün grubu ise 732211 GTİP Numaralı “Dökme demirden radyatör, aksam ve parçaları” olmuştur. Bu ürün grubunda en çok Türkiye’den ithalat yapılmakta olup 2019 yılı ithalatının %47,48’i Türkiye’den yapılmıştır. Bu ürün grubunda en fazla ithalat Türkiye’nin ardında İtalya’dan yapılmıştır.

Tablo 5: İspanya’nın Ürün Grubu Bazında Isıtma Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

6'lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
'840310	Merkezi ısıtma kazanları	163.357	200.564	185.393	31.455	34.605	30.052
'851610	Elektrikli su ısıtıcılar, daldırma suretiyle ısıtıcı cihazlar	83.565	104.456	112.164	134	172	213
'851629	Herhangi bir mahalli ısıtan diğer elektrikli cihazlar	70.750	81.976	77.542	378	905	1.085
'840390	Merkezi ısıtma kazanlarının aksam-parçaları	70.030	86.933	74.316	543	355	325
'841919	Diğer elektriksiz anında/depolu su ısıtıcıları	27.135	34.232	46.336	1.594	2.339	2.925
'841911	Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar	60.661	72.714	45.663	295	3.758	4.140
'732190	Demir/çelikten soba vb, ev işleri için benzer cihaz aksam ve parçaları	27.336	33.236	44.394	327	376	629
'841939	Diğer kurutucular	37.428	28.455	38.941	881	747	819
'841780	Sanayi-laboratuvarlara mahsus diğer fırınlar- elektriksiz	23.653	38.316	31.237	1	12	13
'732219	Demir/çelikten radyatör, aksam ve parçaları	23.991	29.314	25.878	4.131	5.435	6.308
'840219	Diğer buhar üreten kazanlar (karma kazanlar dahil)	14.630	23.533	25.018	119	24	79
'732181	Demir/çelikten diğer cihazlar (gaz yakıtlı/hem gaz hem diğer yakıtlı)	21.353	29.634	23.175	1.814	1.893	411
'732189	Demir/çelikten soba vb; diğerleri (katı yakıtlı cihazlar dahil)	25.130	31.311	23.089	127	203	422
'841690	Brülörlerin-mekanik kömür taşıyıcılarının aksam-parçaları	12.558	15.505	14.306	11	7	59
'841620	Diğer yakıt brülörleri- karma brülörler dahil	10.505	17.789	14.121	267	173	27
'732290	Demir/çelik sıcak hava jeneratör, distribütörleri aksam-parça.	9.571	9.781	12.806	57	5	3
'840290	Buhar kazanı aksam, parçaları	3.850	6.827	10.861	322	334	108
'840490	Buhar ve ısıtma kazanları için yardımcı cihazların aksam ve parçaları	8.603	24.365	10.618	6	0	422

'840410	Buhar kazanları için yardımcı cihazlar	7.330	7.158	9.175	16	33	108
'841932	Ağaç, kağıt hamuru, kağıt/kartonlar için kurutucular	2.838	5.661	7.687	0	0	0
'841610	Akaryakıt brülörleri	6.504	6.666	7.106	8	25	12
'732211	Dökme demirden radyatör, aksam ve parçaları	3.346	2.713	2.655	1.998	1.387	1.266
'841931	Tarım ürünleri için kurutucular	2.494	1.935	1.645	57	0	26
'840212	Su buharı üreten su borulu kazanlar <45 ton/saat	815	453	995	0	0	0
'840220	Kızgın su kazanları	1.233	772	687	0	3	1
'851621	Depolu ısıtıcı radyatörler	501	798	380	0	95	12
'840420	Buhar güç üniteleri için kondansörler	169	12	22	0	0	0

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın ısıtma sistem ve elemanları ithalatı ülke bazında incelendiğinde en fazla ithalatın İtalya'dan yapıldığı görülmektedir. 2019 yılında İtalya'yı Çin, Almanya ve Fransa takip etmiştir. 2019 yılı ısıtma sistem ve elemanları ithalatının 4'te biri İtalya'dan yapılmıştır. Türkiye İspanya'nın ısıtma sistem ve elemanları ithalatında %5,85'lik pay ile 5. sırada yer almaktadır. İklimlendirme sektörü alt ürün grupları içerisinde ısıtma sistem ve elemanları İspanya'nın ithalatında Türkiye'nin pazar payının en yüksek olduğu alt ürün grubudur.

Tablo 6: İspanya'nın Ülke Bazında Isıtma Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-2019 Değişim (%)	2019 Yüzdellik Pay (%)
1 İtalya	186.684	184.502	210.583	246.983	216.134	-12,49	25,54
2 Çin	106.871	93.590	121.086	152.248	162.137	6,50	19,16
3 Almanya	103.822	91.089	102.437	136.288	117.153	-14,04	13,84
4 Fransa	62.869	61.781	71.997	87.965	93.350	6,12	11,03
5 Türkiye	38.167	46.147	44.541	52.886	49.465	-6,47	5,85
6 Portekiz	49.413	44.317	45.836	60.779	44.111	-27,42	5,21
7 Mısır	14.304	18.098	14.868	21.889	22.158	1,23	2,62
8 Hollanda	16.637	15.597	18.599	19.522	21.671	11,01	2,56
9 Belçika	9.445	13.395	11.362	15.544	20.808	33,87	2,46

10	İngiltere	5.491	4.408	4.475	10.429	14.338	37,48	1,69
11	ABD	4.476	5.009	4.605	10.106	12.356	22,26	1,46
12	Avusturya	14.073	9.766	9.842	14.231	9.378	-34,10	1,11
13	Polonya	7.657	6.566	4.791	5.384	7.958	47,81	0,94
14	Bulgaristan	5.666	3.686	6.750	7.815	5.583	-28,56	0,66
15	Finlandiya	817	1.272	1.101	2.705	5.418	100,30	0,64
16	İsveç	3.946	3.036	6.074	8.188	4.536	-44,60	0,54
17	Romanya	1.704	2.188	1.700	2.599	3.114	19,82	0,37
18	Macaristan	3.247	2.290	3.193	2.910	3.113	6,98	0,37
19	İsrail	1.836	1.634	2.244	1.751	2.586	47,69	0,31
20	Danimarka	3.343	6.684	3.111	2.824	2.450	-13,24	0,29
21	İran	1.242	1.380	2.150	2.719	2.407	-11,47	0,28
22	İsviçre	693	1.593	1.840	1.256	2.340	86,31	0,28
23	Vietnam	400	306	245	342	2.089	510,82	0,25
24	Brezilya	16	133	24	30	2.063	6.776,67	0,24
25	Gürcistan	0	0	0	2.129	1.973	-7,33	0,23
26	Ukrayna	3.590	4.131	6.577	3.550	1.794	-49,46	0,21
27	Rusya	231	205	249	906	1.706	88,30	0,20
28	Suudi Arabistan	1.809	1.563	1.471	1.824	1.702	-6,69	0,20
29	Çekya	1.562	1.002	1.347	1.202	1.216	1,16	0,14
30	Sırbistan	4.057	1.809	1.983	1.326	1.163	-12,29	0,14
31	Slovakya	3.803	2.784	1.297	2.497	1.082	-56,67	0,13
32	Norveç	702	595	1.337	2.467	973	-60,56	0,11
	Diğer Ülkeler	8.867	11.189	11.620	11.809	7.873	-33,33	0,93
	Toplam	667.448	641.744	719.336	895.109	846.210	-5,46	100

Kaynak: Trade Map

3.2. İSPANYA’NIN SOĞUTMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI

İspanya’nın soğutma sistem ve elemanları ithalatı 2017-2019 yıllarında 1 Milyar USD civarında gerçekleşmiştir. 2019 yılı soğutma sistem ve elemanları kapsamında İspanya en çok 841899 GTİP Numaralı “Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar” ithal etmiştir. Bu ürün grubunun 2019 yılı ithalatı aynı yılın tüm soğutma sistem ve elemanları ithalatının %19,54’üdür. İspanya 2019 yılında soğutma sistem ve elemanları içerisinde Türkiye’den en çok 841850 GTİP

Numaralı “Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular” ithal etmiş olup 2019 yılında bu ürün grubu ithalatının %5,71’ini Türkiye’den gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun 2019 ithalatında Türkiye Çin, İtalya, Fransa, Almanya ve Portekiz’in ardında 6. sırada yer almıştır.

Tablo 7: İspanya’nın Ürün Grubu Bazında Soğutma Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

6'lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
841899	Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar	209.017	207.821	199.696	17.165	10.302	6.059
'841869	Kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü ünite	147.172	183.554	191.610	345	1.021	369
'841950	Isı değiştiriciler (eşanjörler)	119.411	137.248	127.971	388	924	892
'841990	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları	146.339	120.873	114.853	343	700	427
'841850	Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular	95.470	104.660	110.747	4.383	5.121	6.334
'841861	Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar	89.572	85.524	88.121	8	0	0
'841989	Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz, tertibat	65.605	77.393	74.561	204	166	222
'290339	Diğer asiklik hidrokarbonların florlanmış/bromlanmış/iyodlanmış türevleri	70.686	70.603	52.743	0	127	0
'382478	Perflorokarbon (PFCs)/hidroflorokarbon (HFCs) içeren, fakat kloroflorokarbon/hidrokloroflorokarbon (HCFCs) içermeyen	49.541	80.460	42.564	0	0	7
'290379	Diğer iki veya daha fazla farklı halojen içeren asiklik hidrokarbonların halojenlenmiş diğer türevleri	3.218	4.960	8.814	0	0	0
'841891	Soğutucu/dondurucu cihazlara mahsus mobilyalar	6.505	7.084	7.113	0	0	5
'841960	Hava/diğer gazları sıvılaştırmaya mahsus makineler	987	933	2.734	4	0	0
'290371	Klorodiflorometan	281	124	158	0	0	0
'290377	Asiklik hidrokarbonların halojenlenmiş diğer türevleri (sadece florin ve klorinle perhalojenlenmiş)	59	68	52	0	0	0
'290372	Diklorotrifloroetanlar	0	0	12	0	0	0

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın soğutma sistem ve elemanları ithalatı ülke bazında incelendiğinde en güçlü ithalat ortaklarının İtalya, Fransa, Çin, Almanya ve Hollanda olduğu görülmektedir. İspanya'nın 2019 yılı soğutma sistem ve elemanları ithalatında %1'den yüksek paya sahip ülkeler içerisinde sadece Çin, Amerika, İngiltere ve Türkiye Avrupa Birliği üyesi değildir ve bu ülkelerden ithalatta sadece Çin gümrük vergisine tabiidir.

Türkiye İspanya'nın 2019 yılı soğutma sistem ve elemanları ithalatında bir önceki yıla %22,04'lük bir değer düşüşü ile %1,4'lük pazar payına sahip olmuş ve 14 Milyar USD'lik değer ile 15. sırada yer almıştır.

Tablo 8: İspanya'nın Ülke Bazında Soğutma Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-19 Değişim (%)	2019 Yüzelik Pay (%)
1	İtalya	158.337	161.841	167.042	191.162	194.269	1,63	19,01
2	Fransa	147.662	142.665	163.218	155.325	135.233	-12,94	13,24
3	Çin	80.051	91.992	102.625	107.881	120.877	12,05	11,83
4	Almanya	122.188	116.902	138.133	119.074	116.360	-2,28	11,39
5	Hollanda	41.729	55.777	99.440	120.836	104.573	-13,46	10,23
6	İrlanda	54.150	58.755	49.321	65.920	49.773	-24,49	4,87
7	Çekya	21.413	19.766	25.583	27.629	35.034	26,80	3,43
8	Portekiz	28.534	24.638	25.489	33.823	33.161	-1,96	3,25
9	İsveç	24.732	19.359	24.310	30.188	31.819	5,40	3,11
10	Belçika	27.763	22.651	21.166	30.650	29.781	-2,84	2,91
11	Danimarka	16.445	19.883	23.331	23.140	23.707	2,45	2,32
12	ABD	14.977	25.286	15.161	13.798	20.050	45,31	1,96
13	İngiltere	26.169	26.514	31.049	24.950	17.214	-31,01	1,68
14	Portekiz	10.997	10.842	6.434	17.822	16.130	-9,49	1,58
15	Türkiye	21.881	20.998	22.840	18.361	14.315	-22,04	1,40
16	Avusturya	17.402	23.257	11.696	15.545	13.871	-10,77	1,36
17	Macaristan	4.288	6.514	14.300	19.932	12.327	-38,15	1,21
18	Hindistan	11.096	12.535	17.430	16.280	9.086	-44,19	0,89
19	Romanya	9.800	10.169	5.831	5.114	6.974	36,37	0,68
20	Güney Kore	10.379	9.593	11.377	7.856	5.310	-32,41	0,52
21	İsviçre	3.976	4.543	5.204	5.761	4.784	-16,96	0,47
22	Malezya	908	1.719	3.183	4.525	4.511	-0,31	0,44
23	Finlandiya	1.964	1.407	1.648	3.119	3.730	19,59	0,37
24	Japonya	1.429	2.437	2.596	4.105	3.312	-19,32	0,32

25	İsrail	2.274	4.817	4.779	5.329	3.016	-43,40	0,30
26	Slovakya	499	637	2.756	2.026	3.008	48,47	0,29
27	Tayland	1.805	524	617	1.231	1.210	-1,71	0,12
28	Meksika	881	795	1.507	464	1.155	148,92	0,11
	Diğer Ülkeler	6.119	6.993	5.802	9.450	7.153	-24,31	0,70
	Toplam	869.854	903.823	1.003.863	1.081.305	1.021.749	-5,51	100

Kaynak: Trade Map

3.3. İSPANYA’NIN KLİMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI

İspanya’nın klima sistem ve elemanları ithalatı 2019 yılında 1,8 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. İspanya’nın bu alt ürün grubu kapsamında en çok ithal ettiği ürün 841590 GTİP Numaralı “Klima cihazlarının aksam-parçaları” olmuştur. Aynı zamanda klima sistem ve elemanları kapsamında Türkiye’den en çok ithal edilen ürün grubu da budur. Bu ürün grubu ithalatının sadece %5,08’i Türkiye’den yapılmıştır.

Tablo 9: İspanya’nın Ürün Grubu Bazında Klima Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

6’lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
'841590	Klima cihazlarının aksam-parçaları	518.491	687.027	761.085	1.849	4.966	38.671
'841430	Soğutma cihazlarında kullanılan kompresörler	305.248	327.103	295.065	209	1.067	1.462
'841510	Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde)	266.714	292.371	263.037	5.026	5.458	6.467
'841581	Bir soğutucu ünite ve soğutma/ısıtma çevrimli klimalar	316.604	236.725	239.372	240	546	339
'841490	Hava, gaz pompası, kompresörü, vantilatör vb. aksamı, parçaları	241.015	265.192	212.587	583	773	1.091
'841582	Soğutma tertibatı bulunan diğer klima cihazları	75.072	92.086	85.263	119	21	16
'841520	Motorlu taşıtlarda şahıslar için kullanılan türden klimalar	37.343	22.125	18.554	19	59	27
'847960	Havayı nemlendiren soğutucular	7.874	8.973	7.136	2	0	0

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın klima sistem ve elemanları ithalatı ülke bazında incelendiğinde en çok ithalatın Çin ve Almanya'dan yapıldığı görülmektedir. 2019 yılında bu ülkelerden yapılan ithalat tüm klima sistem ve elemanları ithalatının %36,92'sini oluşturmaktadır. İspanya'nın klima sistem ve elemanları ithalatında ilk 15 ülke incelendiğinde bu alt ürün grubu ithalatında Uzak Doğu ve Güney Doğu Asya ülkelerinin de pazarda yer aldığı görülmektedir. Diğer alt ürün grubu ithalatında tercih Çin ve ABD dışında genellikle Avrupa ülkelerinden yana olsa da bu alt ürün grubu kapsamında Japonya, Malezya, Tayland 'tan ithalat yapılmıştır.

İspanya Türkiye'den temin ettiği klima sistem ve elemanları ithalatını 2018'den 2019'a yaklaşık 4 kat artırarak binde 6 olan Pazar payını yaklaşık dörde katlamıştır. 2019 yılında Türkiye İspanya'nın klima sistem ve elemanları ithalatında %2,55'lik bir pay ile 11.sırada yer almaktadır.

Tablo 10: İspanya'nın Ülke Bazında Klima Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-19 Değişim (%)	2019 Yüzdellik Pay (%)
1	Çin	299.878	377.776	431.837	461.955	445.503	-3,56	23,67
2	İtalya	177.387	171.774	241.297	287.106	249.340	-13,15	13,25
3	Almanya	134.101	134.975	152.410	183.291	183.466	0,10	9,75
4	Tayland	120.933	163.627	160.866	186.729	162.715	-12,86	8,65
5	Çekya	111.388	136.500	126.183	130.008	119.292	-8,24	6,34
6	Japonya	73.424	80.164	83.546	98.517	107.352	8,97	5,70
7	Fransa	114.127	138.797	124.921	125.633	104.517	-16,81	5,55
8	Belçika	93.186	104.097	95.541	80.990	84.268	4,05	4,48
9	Hollanda	38.933	58.957	63.107	83.998	80.442	-4,23	4,27
10	İngiltere	53.987	75.355	74.761	67.519	66.966	-0,82	3,56
11	Türkiye	3.917	15.681	8.047	12.890	48.073	272,95	2,55
12	Malezya	18.731	24.509	23.750	27.529	38.878	41,23	2,07
13	Polonya	23.482	3.649	8.531	8.050	33.694	318,56	1,79
14	Macaristan	38.687	33.956	26.365	31.125	29.300	-5,86	1,56
15	Portekiz	37.983	35.585	32.102	24.790	18.059	-27,15	0,96
16	Avusturya	5.365	6.687	5.038	6.312	14.082	123,10	0,75
17	Danimarka	8.870	10.161	10.887	13.976	13.896	-0,57	0,74
18	Tayvan	5.000	8.849	10.557	10.113	13.692	35,39	0,73
19	ABD	23.558	24.168	19.533	15.882	10.467	-34,10	0,56
20	İsveç	3.853	4.570	5.563	6.458	9.524	47,48	0,51
21	Singapur	1.466	891	1.239	779	7.712	889,99	0,41
22	Romanya	7.969	10.964	8.842	8.570	5.693	-33,57	0,30
23	Slovakya	3.985	4.298	7.392	5.877	5.524	-6,01	0,29

24	İrlanda	2.292	1.591	1.689	21.356	4.555	-78,67	0,24
25	İsviçre	5.365	7.310	3.899	6.093	4.336	-28,84	0,23
26	Bulgaristan	1.267	558	997	1.014	2.579	154,34	0,14
27	Avusturalya	1.525	2.327	1.911	1.962	1.942	-1,02	0,10
28	Hindistan	4.609	1.931	2.234	2.181	1.884	-13,62	0,10
29	Hong Kong	477	1.829	1.614	1.999	1.883	-5,80	0,10
	Diğer Ülkeler	33.218	27.713	33.698	18.895	12.460	-34,06	0,66
	Toplam	1.448.968	1.669.257	1.768.361	1.931.602	1.882.099	-2,56	100

Kaynak: Trade Map

3.4. İSPANYA'NIN TESİSAT SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI

İspanya'nın 2019 yılında tesisat sistem ve elemanları ithalatı 3,9 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. İspanya'nın iklimlendirme sektörü ithalatında en büyük pay tesisat sistem ve elemanlarına aittir. İspanya'nın tesisat sistem ve elemanları kapsamında en çok ithal ettiği ürün grubu 848180 GTİP Numaralı "Diğer muslukçu eşyası" olmuştur. Bu ürün grubundan yapılan ithalat tesisat sistem ve elemanları ithalatı içinde %23,74 paya sahiptir. İspanya'nın tesisat sistem ve elemanları içerisinde Türkiye'den en çok ithal ettiği ürün grubu da Diğer Muslukçu Eşyası olmakla birlikte bu ürün grubu ithalatının sadece binde 8'i Türkiye'den yapılmaktadır.

Tablo 11: İspanya'nın Ürün Grubu Bazında Tesisat Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

6'lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
'848180	Diğer muslukçu eşyası	827.028	906.977	949.137	4.919	5.955	7.795
'841381	Diğer pompalar	270.532	261.383	246.838	693	499	451
'401693	Vulkanize kauçuktan conta, rondela ve diğer eşya	219.495	219.516	218.864	5.333	4.154	2.504
'841391	Pompaların aksam-parçaları	216.384	233.311	216.242	868	946	900
'842129	Diğer sıvı filtre/arıtma cihazları	142.426	173.082	183.146	182	53	97
'841370	Diğer santrifüjlü pompalar	154.315	179.420	180.739	260	443	728
'848120	Yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfları	179.914	178.167	170.733	431	312	406

'842121	Suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar	131.966	146.188	169.299	1.270	2.032	1.251
'902620	Basınç ölçen/kontrol eden cihazlar	110.998	128.897	127.963	42	22	122
'741110	Rafine edilmiş bakırdan ince ve kalın boru	119.400	144.586	126.766	746	1.595	499
'391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	114.536	122.964	123.913	4.373	5.708	5.921
'392113	Poliüretanlardan gözenekli levha, yaprak, pelikül, lamlar	112.838	122.874	122.816	609	620	493
'841990	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları	146.339	120.873	114.853	343	700	427
'741220	Bakır alaşımlarından ince, kalın boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek vb)	92.869	104.980	104.502	449	1.881	2.105
'830710	Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular	38.096	61.712	89.165	2.086	4.711	8.393
'902610	Sıvıların akışını ve seviyesini ölçen, kontrol eden aletler	77.415	81.136	83.062	67	67	117
'841410	Vakum pompaları	65.334	69.991	71.624	15	28	63
'391739	Diğer tüp, boru ve hortumlar-plastikten	62.363	69.092	65.600	2.479	1.974	2.474
'848110	Basınç düşürücü valflar	65.892	67.158	64.338	76	63	86
'730799	Demir/çelikten diğer boru bağlantı parçaları	39.620	37.474	63.158	291	413	846
'903210	Termostatlar	52.022	62.504	60.967	984	1.451	947
'903220	Manostatlar (basınç kontrol cihazları)	40.933	67.443	58.894	2	1	9
'760820	Aluminyum alaşımlarından ince ve kalın borular	33.146	46.607	51.924	320	402	2.285
'848130	Çek valflar (klapeler, subaplar)	39.669	40.873	47.158	31	100	134
'848140	Emniyet/bırakma valfları	51.711	44.649	44.522	133	84	238

'902519	Termometre ve pirometreler (diğer hallerde)	54.211	50.944	37.897	77	34	19
'902690	Sıvı-gazların değişken özelliklerini ölçen alet parçaları	32.524	35.097	35.991	2	13	4
'391731	Tüpler, borular, hortumlar (esnek) kırılma basıncı >= 27,6 MPA	28.951	30.324	31.649	3.251	3.251	2.870
'400911	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (takviyesiz/birleşmemiş) donanımsız	34.683	32.011	29.708	1.714	1.938	1.087
'391721	Tüpler, borular, hortumlar (sert) etilen polimerlerinden	17.794	22.877	27.079	2.391	900	622
'392111	Stiren polimerlerinden levha, yaprak, film, folye ve şerit (gözenekli)	12.406	15.939	20.794	8	48	33
'760900	Aluminyum boru bağlantı parçaları	17.466	21.447	17.283	4	69	47
'741210	Rafine edilmiş bakırdan ince ve kalın boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek vb)	16.911	16.099	17.132	2	0	7
'730650	Alaşımlı çelikten daire kesitli, dikişli tüp, borular	10.833	12.370	10.822	23	0	54
'741129	Diğer bakır alaşımlarından ince ve kalın borular	9.871	7.768	8.517	199	23	365
'902511	Termometre ve pirometreler (sıvılı olanlar)	4.934	5.323	4.769	4	6	5

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın tesisat sistem ve elemanları ithalatı ülke bazında incelendiğinde ise en fazla ithalatın Almanya'dan yapıldığı görülmektedir. 2019 yılında tesisat sistem ve elemanlarının neredeyse dörtte biri Almanya'dan yapılmıştır. 2019 yılı tesisat sistem ve elemanları ithalatında ilk 15 ülke içerisinde Çin, ABD ve Japonya dışındaki ülkeler Avrupa ülkeleridir. Türkiye, İspanya'nın tesisat sistem ve elemanları ithalatında 2015'ten 2019'a değerini yıldı yıla kesintisiz olarak artırmıştır. 2019 yılında Türkiye İspanya'nın tesisat sistem ve elemanları ithalatında %1,1'lik bir pay ile 16. sırada yer almaktadır.

Tablo 12: İspanya'nın Ülke Bazında Tesisat Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-19 Değişim (%)	2019 Yüzdelik Pay (%)
1	Almanya	851.459	798.558	867.225	927.905	953.981	2,81	23,86
2	Çin	440.689	438.947	519.535	555.707	570.106	2,59	14,26
3	İtalya	445.794	446.918	489.986	547.970	525.943	-4,02	13,16
4	Fransa	341.470	361.685	404.416	435.236	384.167	-11,73	9,61
5	Portekiz	113.643	122.242	164.106	179.387	171.299	-4,51	4,28
6	ABD	137.162	129.282	143.539	125.608	154.737	23,19	3,87
7	İngiltere	94.589	112.701	132.193	131.783	131.924	0,11	3,30
8	Hollanda	79.207	95.131	83.754	109.541	120.091	9,63	3,00
9	Polonya	49.805	55.256	65.821	92.169	111.150	20,59	2,78
10	Belçika	74.180	87.356	93.767	110.696	98.662	-10,87	2,47
11	İsveç	36.125	28.003	32.529	40.893	70.275	71,85	1,76
12	Danimarka	66.489	61.034	67.603	75.157	64.213	-14,56	1,61
13	Hindistan	48.691	37.719	48.130	49.931	60.531	21,23	1,51
14	Japonya	47.995	71.104	67.044	64.902	57.084	-12,05	1,43
15	Yunanistan	34.042	28.834	38.611	49.023	45.885	-6,40	1,15
16	Türkiye	27.652	29.525	34.677	40.496	44.404	9,65	1,11
17	Çekya	88.784	99.667	94.318	68.713	42.786	-37,73	1,07
18	İsrail	18.140	17.093	22.484	29.398	40.070	36,30	1,00
19	Macaristan	13.269	12.731	14.267	26.580	34.375	29,33	0,86
20	Meksika	12.321	10.710	12.519	19.828	29.228	47,41	0,73
21	Romanya	20.508	25.171	19.642	17.388	25.904	48,98	0,65
22	Avusturya	40.079	24.777	24.684	28.682	25.619	-10,68	0,64
23	Tayvan	21.933	21.934	22.391	23.058	21.773	-5,57	0,54
24	İsviçre	19.201	21.573	20.444	23.872	19.876	-16,74	0,50
25	Güney Kore	21.786	23.199	23.964	19.063	17.875	-6,23	0,45
26	Finlandiya	19.031	15.603	14.106	16.269	16.621	2,16	0,42
27	Fas	3.012	3.410	3.470	5.989	15.056	151,39	0,38
28	Güney Afrika	5.041	1.588	3.880	10.787	13.871	28,59	0,35
29	Lüksemburg	10.534	9.334	10.723	11.876	12.991	9,39	0,32
30	Norveç	3.047	16.441	3.989	3.311	12.296	271,37	0,31
31	Tunus	6.989	6.073	9.076	10.330	10.328	-0,02	0,26

32	Bulgaristan	6.397	6.733	4.995	9.672	9.034	-6,60	0,23
33	Tayland	4.028	8.677	7.283	7.557	8.534	12,93	0,21
34	Vietnam	8.091	6.249	2.913	4.902	8.463	72,64	0,21
35	Malezya	2.750	3.867	4.994	4.197	8.402	100,19	0,21
36	Slovakya	4.022	4.204	6.485	8.563	7.803	-8,88	0,20
37	İrlanda	8.125	11.382	13.080	9.975	7.277	-27,05	0,18
38	Litvanya	1.736	13.739	13.310	11.379	6.386	-43,88	0,16
39	Kanada	5.113	10.742	5.244	3.952	4.846	22,62	0,12
40	Slovenya	1.674	2.115	4.187	5.511	4.594	-16,64	0,11
	Diğer Ülkeler	35.241	24.914	30.410	24.767	29.398	18,70	0,74
	Toplam	3.269.888	3.306.256	3.645.825	3.942.056	3.997.864	1,42	100

Kaynak: Trade Map

3.5. İSPANYA'NIN HAVALANDIRMA SİSTEM VE ELEMANLARI İTHALATI

İspanya havalandırma sistem ve elemanları kapsamında 2017 yılından 2019 yılına kesin miktarı dalgalansa da 2,3 Milyar USD seviyesinde ithalat gerçekleştirmiştir. İspanya'nın bu yüksek havalandırma sistem ve elemanları ithalatına rağmen Türkiye'nin iklimlendirme sektörü alt ürün grupları içinde en düşük pazar payına sahip olduğu alt ürün grubudur. İspanya havalandırma sistem ve elemanları kapsamında en çok 842139 GTİP Numaralı "Diğer motorlar için hava filtreleri" ithal edilmiş olup bu ürün grubu 2019 yılında iklimlendirme sektöründe en çok ithal edilen üründür. Bu ürün grubu ithalatı 2019 yılı havalandırma sistem ve elemanları ithalatı içinde %41,45'lik paya sahiptir.

İspanya'nın Türkiye'den en çok ithal ettiği ürün grubu 830710 GTİP Numaralı "Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular"dır. Bu ürün grubu ithalatının %9,41'i Türkiye'den yapılmıştır. Türkiye bu ürün grubu ithalatında Almanya, Portekiz, İtalya'nın ardında 4. sırada gelmektedir.

Tablo 13: İspanya'nın Ürün Grubu Bazında Havalandırma Sistem ve Elemanları (Bin USD)

6'lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
842139	Diğer motorlar için hava filtreleri	949.456	947.711	962.980	3.890	4.179	7.641
'841480	Diğer amaçlar için kullanılan kompresör, vantilatör, aspiratör	399.079	388.946	330.977	2.138	1.911	2.039
'841581	Bir soğutucu ünite ve soğutma/ısıtma çevrimli klimalar	316.604	236.725	239.372	240	546	339
'842199	Filtre, arıtma cihazlarının aksam, parçaları	198.063	238.196	223.935	462	444	595

'841459	Diğer vantilatörler-aspiratörler	148.065	182.376	183.638	1.296	1.289	1.224
'841460	Aspiratörlü davlumbazlar; en büyük yatay kenarı <= 120 cm.	75.928	95.405	91.571	2.928	2.813	2.977
'841451	Vantilatörler-aspiratörler-güç<=125w, elektrik motorlu	80.883	96.307	90.753	6	32	6
'830710	Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular	38.096	61.712	89.165	2.086	4.711	8.393
'841582	Soğutma tertibatı bulunan diğer klima cihazları	75.072	92.086	85.263	119	21	16
'841583	Soğutma tertibatı bulunmayan diğer klima cihazları	16.587	27.857	18.333	25	47	372
'830790	Diğer adi metallere eğilip bükülebilen borular	7.195	7.882	7.236	767	758	730

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın havalandırma sistem ve elemanları ithalatı ülke bazında incelendiğinde ise 2019 yılında en çok ithalatın Portekiz'den yapıldığı görülmektedir. 2018 yılında ise en fazla ithalat Almanya'dan yapılmıştır. 2018 yılından 2019 yılına Almanya'dan yapılan ithalat %10,94 azalmış, Portekiz'den yapılan ithalat ise %52,69 oranında artmıştır. Türkiye İspanya'nın havalandırma sistem ve elemanları 2019 yılı ithalatında %1,05'lik pay ile 15. sırada yer almaktadır.

Tablo 14: İspanya'nın Ülke Bazında Havalandırma Sistem ve Elemanları İthalatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-2019 Değişim (%)	2019 Yüzdellik Pay (%)
1	Portekiz	95.914	127.915	172.756	328.494	501.569	52,69	21,59
2	Almanya	446.231	419.679	381.856	437.278	389.453	-10,94	16,76
3	Çin	255.648	315.465	294.625	328.960	338.008	2,75	14,55
4	İtalya	116.048	115.253	130.533	155.229	175.458	13,03	7,55
5	İngiltere	73.953	85.078	95.672	112.770	115.822	2,71	4,99
6	Polonya	81.920	18.023	14.173	35.193	111.933	218,05	4,82
7	Güney Afrika	145.924	132.273	140.230	124.712	110.635	-11,29	4,76
8	Fransa	185.900	245.333	290.206	148.998	93.991	-36,92	4,05
9	Belçika	28.823	27.930	37.605	66.048	73.536	11,34	3,17
10	Çekya	310.413	315.261	269.240	198.332	71.362	-64,02	3,07
11	Hollanda	40.193	51.271	59.943	71.950	68.513	-4,78	2,95
12	Meksika	17.825	43.140	44.059	41.208	45.794	11,13	1,97

13	Tayland	92.263	119.236	108.388	46.428	32.386	-30,24	1,39
14	ABD	36.000	37.382	31.940	33.635	29.893	-11,13	1,29
15	Türkiye	12.115	14.178	13.957	16.751	24.332	45,26	1,05
16	Hindistan	5.484	7.840	7.338	10.554	22.815	116,17	0,98
17	Macaristan	84.196	101.499	93.998	52.301	17.315	-66,89	0,75
18	Slovakya	1.931	3.079	29.745	63.213	16.023	-74,65	0,69
19	Romanya	4.123	7.387	7.911	10.786	9.868	-8,51	0,42
20	Japonya	56.523	47.079	27.565	21.486	9.294	-56,74	0,40
21	Danimarka	6.644	8.536	12.193	19.338	8.030	-58,48	0,35
22	Bulgaristan	2.372	1.281	952	4.063	7.612	87,35	0,33
23	İsveç	3.149	3.616	4.120	4.553	4.813	5,71	0,21
24	İsviçre	7.471	3.270	2.602	5.417	4.808	-11,24	0,21
25	Avusturya	7.377	7.546	4.928	5.362	4.776	-10,93	0,21
26	Tayvan	2.971	3.815	3.774	3.940	4.381	11,19	0,19
27	Ukrayna	1.863	2.555	2.432	3.232	3.294	1,92	0,14
28	İsrail	1.071	911	1.264	1.853	3.024	63,19	0,13
29	Malezya	3.214	1.935	1.509	1.203	2.989	148,46	0,13
30	Güney Kore	7.836	4.349	3.395	2.931	2.838	-3,17	0,12
	Diğer Ülkeler	16.702	18.287	16.111	18.981	18.655	-1,72	0,80
	Toplam	2.152.110	2.290.419	2.305.028	2.375.203	2.323.223	-2,19	100

Kaynak: Trade Map

3.6. İSPANYA'NIN YALITIM MALZEMELERİ İTHALATI

İspanya'nın 2019 yılı yalıtım malzemeleri ithalatı 173 Milyon USD olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında iklimlendirme sektörü ithalatında ve alt ürün grupları kapsamında ithalatlarda yaşanan düşüşlere ve sabit seyre rağmen yalıtım malzemeleri ithalatında %10,52 artış yaşanmış ve bu alt ürün grubu yüzdesel olarak en yüksek artışı göstermiştir.

İspanya, yalıtım malzemeleri kapsamında dünyadan ve Türkiye'den en çok 701939 GTİP Numaralı "Camdan örtüler, şilteler, panolar, dokunmamış mensucattan eşya" ithal etmiştir. Bu ürün grubunun 2019 yılı ithalatının %3,64'ü Türkiye'den karşılanmış olup Türkiye 2019 yılında bu ürün grubu ithalatında Çin, Fransa, Almanya, Belçika'nın ardından 5. Sırada yer almaktadır.

Tablo 15: İspanya'nın Ürün Grubu Bazında Yalıtım Malzemeleri İthalatı (Bin USD)

6'lı GTİP	ÜRÜN GRUBU	İspanya'nın Dünya'dan İthalatı			İspanya'nın Türkiye'den İthalatı		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019
701939	Camdan örtüler, şilteler, panolar; dokunmamış mensucattan eşya	53.936	41.122	62.933	3.655	4.020	2.296
'680610	Cüruf, kaya yünü vb. mineral yünler, karışımları (kütük, levha vb. halinde)	27.571	35.331	41.569	4	6	362
'701990	Diğer cam lifi, cam yününden mamuller	49.251	47.501	40.774	727	266	263
'400811	Gözenekli kauçuktan; levha, tabaka ve şeritler	16.979	17.631	14.861	3	57	81
'400819	Gözenekli kauçuktan çubuk ve profiller	8.380	11.506	9.028	2	87	72
'680790	Asfalttan/benzeri maddeden eşya (diğer)	3.045	3.657	4.068	121	138	240

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın yalıtım malzemeleri ithalatı ülke bazında incelendiğinde ise en fazla ithalatın Fransa ve Çin'den yapılmakta olduğu görülmektedir. 2019 yılı yalıtım malzemeleri ithalatının %48,37'si bu iki ülkeden yapılmıştır. Türkiye, İspanya'nın 2019 yılı yalıtım malzemeleri ithalatında %1,91'lik pay ile 10.sırada yer almaktadır. Türkiye'nin yalıtım malzemeleri kapsamındaki 2017-18 yıllarında %3'lere dayanan pazar payı 2019 yılında düşüş göstermiştir.

Tablo 16: İspanya'nın Ülke Bazında Yalıtım Malzemeleri İthalatı (Bin USD)

Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-2019 Değişim (%)	2019 Yüzdeli k Pay (%)
1 Fransa	32.550	33.731	38.006	34.872	43.337	24,27	25,02
2 Çin	26.320	32.806	33.857	25.473	40.449	58,79	23,35
3 Almanya	9.487	10.389	12.786	14.290	18.821	31,71	10,86
4 Belçika	7.634	7.001	9.985	9.460	8.596	-9,13	4,96
5 İtalya	6.823	6.509	7.902	9.387	7.940	-15,41	4,58
6 Slovenya	4.547	3.810	3.783	4.269	7.500	75,69	4,33
7 Hollanda	3.685	4.211	5.718	6.193	7.259	17,21	4,19
8 Polonya	3.567	4.152	3.850	6.094	6.461	6,02	3,73
9 Portekiz	3.990	4.156	4.465	6.312	4.557	-27,80	2,63

10	Türkiye	1.787	1.790	4.512	4.574	3.314	-27,55	1,91
11	İngiltere	3.416	2.875	3.275	3.275	3.240	-1,07	1,87
12	Fas	989	1.767	2.450	3.409	2.796	-17,98	1,61
13	Danimarka	9.218	4.093	6.246	3.526	2.450	-30,52	1,41
14	Litvanya	8.687	6.532	8.303	5.887	2.390	-59,40	1,38
15	ABD	5.572	3.810	3.852	4.177	2.166	-48,14	1,25
16	Hırvatistan	584	1.100	1.519	1.768	2.136	20,81	1,23
17	Hindistan	1.858	1.996	1.749	5.826	1.562	-73,19	0,90
18	Meksika	2.114	678	1.510	1.869	1.438	-23,06	0,83
19	Vietnam	0	0	0	86	954	1.009,30	0,55
20	Güney Kore	579	332	407	919	774	-15,78	0,45
21	Avustralya	5.210	1.791	1.848	2.031	674	-66,81	0,39
22	İsveç	870	1.069	903	558	636	13,98	0,37
23	İsviçre	289	102	105	270	597	121,11	0,34
24	Malezya	40	865	211	65	552	749,23	0,32
25	Letonya	3	0	0	53	517	875,47	0,30
26	Tayvan	495	227	216	311	378	21,54	0,22
27	Çekya	470	326	455	312	269	-13,78	0,16
28	Tayland	82	5	73	155	235	51,61	0,14
29	Bulgaristan	38	160	77	267	202	-24,34	0,12
30	Belarus	51	4	49	203	183	-9,85	0,11
31	Bahreyn	0	0	1	1	176	17.500	0,10
	Diğer Ülkeler	1.593	1.849	1.045	852	662	-22,30	0,38
	Toplam	142.542	138.138	159.162	156.748	173.233	10,52	100

Kaynak: Trade Map

4. İSPANYA’NIN İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İHRACATI

İspanya’nın 2019 yılı iklimlendirme sektörü ithalatının 9,9 Milyar USD olarak gerçekleştiği raporun önceki bölümlerinde yer almıştır. Buna karşılık İspanya’nın iklimlendirme sektörü ihracatı ise 2019 yılında 6,6 Milyar USD olarak gerçekleşmiştir. Bu bağlamda İspanya 2019 yılında iklimlendirme sektörü özelinde 3,3 Milyar USD dış ticaret açığı vermiştir. 2017 yılından 2019 yılına İspanya’nın iklimlendirme sektörü ihracatı düzenli bir artış göstermiştir. İspanya’nın iklimlendirme sektörü ihracatı tüm ihracatı içerisinde 2019 yılında %1,91’lik paya sahiptir.

İspanya'nın en çok ihraç ettiği ürün grubu ise 1 Milyar USD'yi aşan bir değer ile 848180 GTİP Numaralı "Diğer muslukçu eşyası" olmuştur. Buna göre İspanya'nın iklimlendirme sektörü ihracatının yaklaşık altıda biri bu ürün grubu üzerinden gerçekleştirilmektedir. 2019 yılında bu ürün grubunu 284 Milyon USD'lik değeri ile 841590 GTİP Numaralı "Klima cihazlarının aksesuarları" takip etmiştir.

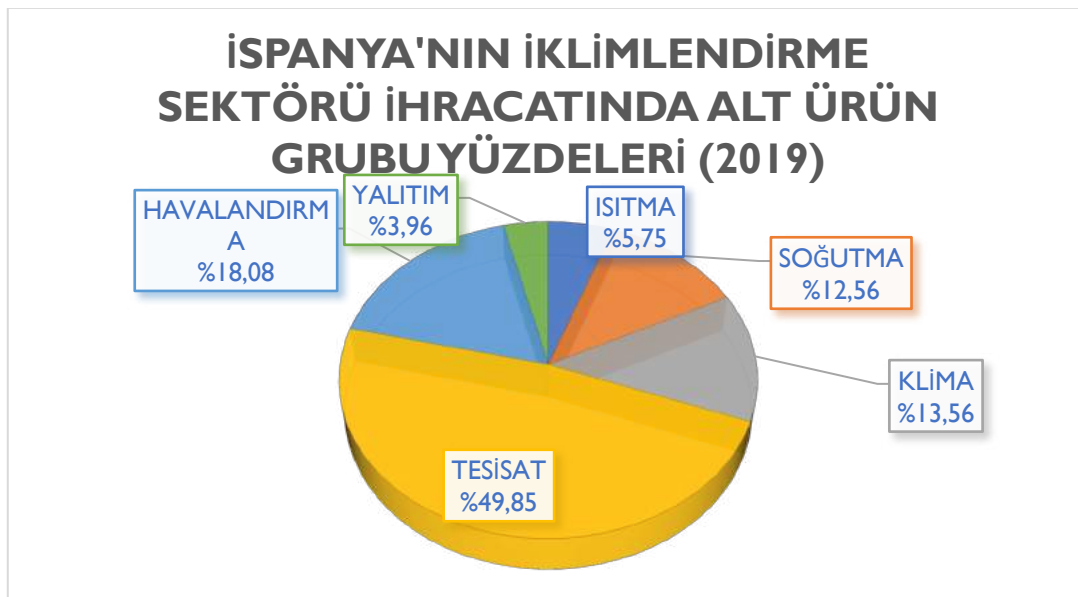
Tablo 17: İspanya'nın Alt Ürün Grubu Bazında İklimlendirme Sektörü İhracatı (Bin USD)

	2017	2018	2019	2018-2019 Değişim (%)
ISITMA SİSTEM VE ELEMANLARI	378.861	402.922	385.141	-4,41
SOĞUTMA SİSTEM VE ELEMANLARI	932.006	773.452	840.325	8,65
KLİMA SİSTEM VE ELEMANLARI	693.354	824.190	907.117	10,06
TESİSAT SİSTEM VE ELEMANLARI	2.955.127	3.276.973	3.333.498	1,72
HAVALANDIRMA SİSTEM VE ELEMANLARI	917.126	1.047.714	1.209.355	15,43
YALITIM MALZEMELERİ	224.755	250.327	264.974	5,85
TOPLAM	5.895.212	6.385.874	6.686.691	4,71

Kaynak: Trade Map

İspanya'nın iklimlendirme sektörü ihracatı alt ürün gruplarına göre incelendiğinde ihracatın sırası ile Tesisat Sistem ve Elemanları (%49,85), Havalandırma Sistem ve Elemanları (%18,08), Klima Sistem ve Elemanları (%13,56), Soğutma Sistem ve Elemanları (%12,56), Isıtma Sistem ve Elemanları (%5,75), Yalıtım Malzemeleri (%3,96) alt ürün gruplarından yapıldığı görülmektedir.

Grafik 3: İspanya'nın İklimlendirme Sektörü İhracatında Alt Ürün Grupları Yüzdeleri (2019)

İspanya'nın iklimlendirme sektörü ihracatı ülke bazında incelendiğinde en fazla ihracatın Fransa'ya yapıldığı görülmektedir. 2019 yılı ihracatının %16,63'ü Fransa'ya yapılmıştır. Fransa'yı Portekiz, Almanya, İtalya ve ABD takip etmektedir. Türkiye ise İspanya'nın 2019 yılı iklimlendirme sektörü ihracatında %1,32'lik pay ile 19. sırada yer almaktadır.

İspanya'nın Türkiye'ye yaptığı iklimlendirme sektörü ihracatı da yıldan yıla düşüş kaydetmiştir. 2019 yılında iklimlendirme sektörü kapsamında İspanya'nın Türkiye'den yaptığı 175 Milyon USD ithalata karşılık İspanya Türkiye'ye 88 Milyon USD ihracat gerçekleştirmiştir. Bu bağlamda sektör özelinde ülkemiz lehine 87 Milyon USD fazla vermektedir.

Tablo 18: İspanya'nın Ülke Bazında İklimlendirme Sektörü İhracatı (Bin USD)

	Ülkeler	2015	2016	2017	2018	2019	2018-19 Değişim (%)	2019 Yüzdellik Pay (%)
1	Fransa	784.946	767.376	872.197	995.790	1.111.873	11,66	16,63
2	Portekiz	407.511	440.455	511.400	560.045	579.915	3,55	8,67
3	Almanya	426.577	381.106	408.985	476.468	487.823	2,38	7,30
4	İtalya	273.500	264.447	275.633	354.645	363.146	2,40	5,43
5	ABD	272.663	243.396	315.731	308.778	336.427	8,95	5,03
6	İngiltere	210.468	193.951	252.032	250.986	277.835	10,70	4,16
7	Meksika	124.702	106.885	148.089	153.065	248.252	62,19	3,71
8	Fas	121.627	148.117	153.174	213.969	209.297	-2,18	3,13
9	Polonya	169.038	140.591	166.503	169.420	176.568	4,22	2,64
10	Çin	114.143	106.789	94.207	119.730	159.063	32,85	2,38
11	Hollanda	97.908	100.274	102.746	123.356	126.830	2,82	1,90
12	Belçika	80.897	77.691	93.566	98.747	118.376	19,88	1,77
13	Cezayir	98.367	104.469	164.711	109.212	110.546	1,22	1,65
14	Suudi Arabistan	168.578	122.432	104.500	100.718	107.638	6,87	1,61
15	BAE	95.377	113.482	73.793	77.308	107.603	39,19	1,61
16	Şili	79.339	65.599	64.332	81.033	105.880	30,66	1,58
17	Çekya	73.022	77.158	97.245	110.231	102.765	-6,77	1,54
18	Küba	107.234	109.021	105.382	118.815	98.363	-17,21	1,47
19	Türkiye	106.075	118.738	97.545	93.348	88.201	-5,51	1,32
20	Rusya	49.996	62.736	61.649	68.482	74.138	8,26	1,11
21	Mısır	52.059	43.794	92.903	91.694	73.114	-20,26	1,09
22	Romanya	43.672	38.433	39.090	47.969	69.689	45,28	1,04

23	Danimarka	46.529	37.642	42.624	63.389	59.701	-5,82	0,89
24	İran	30.989	53.197	63.235	105.225	53.852	-48,82	0,81
25	Avusturalya	53.215	89.882	51.004	61.846	53.114	-14,12	0,79
26	Arjantin	72.738	43.544	56.404	48.034	48.655	1,29	0,73
27	Avusturya	35.781	35.644	39.781	45.431	46.561	2,49	0,70
28	İsveç	55.916	55.939	51.652	59.720	45.648	-23,56	0,68
29	Peru	44.905	38.152	73.069	31.646	43.556	37,64	0,65
30	Yunanistan	22.078	27.475	34.862	40.166	41.583	3,53	0,62
31	Güney Kore	23.051	19.948	31.723	46.085	41.004	-11,03	0,61
32	Brezilya	57.281	35.997	36.178	40.004	40.832	2,07	0,61
33	İsviçre	23.470	28.900	25.584	31.935	38.509	20,59	0,58
34	Finlandiya	27.610	21.524	37.257	33.339	36.538	9,60	0,55
35	Dominik	21.746	50.818	32.103	29.001	35.818	23,51	0,54
36	Tayland	29.751	34.795	29.492	37.063	34.459	-7,03	0,52
	Diğer Ülkeler	781.341	862.028	994.755	989.058	933.403	-5,63	13,96
	Toplam	5.284.125	5.262.568	5.895.212	6.385.874	6.686.691	4,71	100

5. VERGİ ORANLARI VE İTHALAT UYGULAMALARI

1986 yılında Avrupa Birliği'ne (AB) tam üye olmasının ardından İspanya, Avrupa Birliği'nin diğer tüm ortak politikalarıyla beraber ortak ticaret politikasını da üstlenmiş ve AB'nin ortak gümrük tarifelerini uygulamaya koymuştur. Buna bağlı olarak Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalat gümrük vergisinden muafır. AB üyesi olmayan ülkelerden ithal edilen ürünler için Avrupa Birliği'nin ortak gümrük tarifeleri uygulanmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden yapılan ithalatta izin ve miktar sınırlaması yoktur.

Ceuta ve Melilla, Afrika kıtasının kuzeyinde yer alan iki İspanyol özerk şehir olmakla beraber İspanya Krallığı topraklarının bir parçasıdır. Bu iki şehir, her ne kadar Avrupa Birliği topraklarının parçası olsalar da, AB Gümrük Bölgesi'ne ve mali bölgeye dahil edilmemiştir. Bu iki özerk şehirde İspanyol KDV ve satış vergileri düzenlemeleri geçerli değildir. Her iki şehir de "serbest bölge" olarak kabul edilmektedir. (İspanyolca: "territoriosfrancos"). Bu nedenle ihracat- ithalat faaliyetlerinde gümrük tarifeleri veya kısıtlamaları bulunmamaktadır. Ceuta ve Melilla şehirlerinde KDV yerine uygulanan vergi çeşidinin ismi IPSI'dır. (IPSI; üretim, hizmet ve ithalat kelimelerinin İspanyolca baş harflerinden oluşan bir kısaltmadır.) IPSI (Üretim, Hizmetler ve İthalat Vergisi) bir dolaylı vergi olup, üretimde, işlemede ve her türlü ürünün ithalatında, hizmetlerde ve gayrimenkul satışlarında uygulanmaktadır. IPSI'nin oranları %0,5 ile % 10 arasında değişmektedir.

Türkiye ile AB arasındaki Gümrük Birliği anlaşmasında yer alan ürünler için gümrük vergisi veya herhangi bir limit kısıtlaması bulunmamaktadır. Gümrük Birliği Anlaşması 1996 yılından beri yürürlükte olup, bu anlaşmasının temeli 1963'te imzalanan Ankara Anlaşması ve 1970'de imzalanan Ek Protokol'e dayanmaktadır. Gümrük Birliği, sanayi ürünleri ve işlenmiş tarım ürünlerini kapsamaktadır. Gümrük Birliği sınırlarında üretilen ve elde edilen mallar ya da Gümrük Birliği'nde serbest dolaşıma sokulan mallar bu gümrük statüsünün kanıtı olan ATR Belgesi eşliğinde Gümrük Birliği topraklarına herhangi bir yerde serbestçe dolaşma hakkına sahiptir.

Ülkede mal ve hizmet alımlarında standart KDV oranı %21'dir. Tüketilmesi zorunlu gıda ürünlerinde, kitaplarda, gazete ve dergilerde ya da devlet destekli konut projelerinde süper indirimli %4 oranında KDV uygulanmaktadır. Eğitim, tıp, finansman ve sigortacılık gibi özel işlemler KDV'den muaftır. Kanarya Adaları, Ceuta ve Melilla'da KDV uygulanmamaktadır.

Kanarya Adalarında, 1 Ocak 1993 tarihinden bu yana uygulanmakta olan Kanarya Adaları Genel Dolaylı Vergisi adında KDV temelli bir dolaylı vergi bulunmaktadır. Bu vergi Kanarya Adalarındaki mal ve hizmet alımlarında ve mal ithalatında uygulanmaktadır. Standart oran %7'dir. Ceuta ve Melilla'da da ayrı bir dolaylı vergi uygulanmaktadır.

Standardizasyon: AB kuralları gereğince bazı sanayi ürünlerinin AB pazarına girebilmesi için AB teknik mevzuatına uyumlu olması gerekmektedir. CE işareti bu kapsamdaki uygulamalardan biridir. Birçok sanayi ürünü CE işareti bulunması zorunludur. Ürünlerin, CE işaretli olarak piyasaya sunulmasından üretici sorumludur. Ancak, eğer üretici ya da üreticinin yetkili temsilcisi Avrupa Birliği içinde değilse, bu sorumluluğu ithalatçı yerine getirmek zorundadır. Bir başka deyişle, ithalatçı ithal ettiği ürünlerin AB normlarına uygun olduğunu garanti etmek zorundadır.

Nihai ürünün pazara girişini kolaylaştırmayı sağlayan bazı zorunlu olmayan değerlendirme programları bulunmaktadır. Bunlar hakkında bilgi CEN-CENELEC'ten temin edilebilir.

İspanyol Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanlığı sanayi ürünlerinin sertifikasyon ve standartlaştırılmasının geliştirilmesi ve tasdik işlemlerinin yürütülmesinden sorumlu olan kuruluştur. İspanyol Standartları UNE-İspanyol Standartlar Birliği (önceden AENOR) tarafından oluşturulmaktadır. ENAC (Entidad Nacional de Acreditación – National Accreditation Entity), ise Ulusal Akreditasyon Kurumu'dur. Ülkedeki uygunluk değerlendirme kuruluşlarının teknik yeterliğini resmi olarak onaylar. Bu kuruluşlar; laboratuvarlar, denetim kuruluşları, gözetim şirketleri, belgelendirme kuruluşları vb. gibidir.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı Madrid Ticaret Müşavirliği Web Sayfası

6. İSPANYA MÜTEAHHİTLİK VE TEKNİK MÜŞAVİRLİK SEKTÖRÜ

İspanya müteahhitlik sektörünün gelişmişlik düzeyinin yüksek oluşu nedeniyle İspanya bu alanda hizmet ihracatçısından ziyade hizmet ithalatçısı konumundadır. İspanyol inşaat şirketlerinin uluslararası faaliyetleri, sektöründe uzman olan Mühendislik Haber Kayıtları (ENR)'nın raporunda yer alan en son sıralamaya göre inşaat sektöründeki küresel ciro sıralamasında ikinci sıraya yerleşmiştir. Kamu İşleri Finansmanı Dergisi (PWF) tarafından yapılan araştırmada ise İspanyol inşaat şirketleri altyapı projelerinin yönetiminde lider firmalar konumunda gösterilmektedir. ENR tarafından 2018 yılında yayınlanan en son çalışmaya göre, şu anda dünyanın en büyük 250 inşaat ve mühendislik şirketi arasında 11 İspanyol şirket yer almaktadır. İspanyol inşaat endüstrisinin uluslararası başarısı; mühendislik ve inovasyon, entegrasyon süreci ve değer zinciri faaliyetleri ve büyük ve karmaşık projelerin yönetimi konularında gösterdikleri belirgin yeteneğe bağlıdır.

İspanya, 2024 yılına kadar uygulamada olan Altyapı, Ulaşım ve Konut Planı (PITVI) yeni büyük yatırımlardan ziyade mevcutların iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda ülkemizdekiler gibi mega projelerin uygulamaya konması kısa vadede beklenmemekle birlikte önümüzdeki dönemde büyük şehirlerde bir miktar konut ihtiyacı oluşabileceği değerlendirilmekte ayrıca hükümetin alternatif enerji ve temiz enerjiye yeniden önem atfetmesi göz önünde bulundurularak kısa vadede yenilenebilir enerji alanında yeni projelerin yapılacağı beklenmektedir.

Coğrafi alan olarak Avrupa'nın dışında İspanyol müteahhitlik firmalarının en aktif oldukları bölge Orta ve Güney Amerika'dır. (Meksika, Kolombiya, Şili, Arjantin, Brezilya) Ortak dil ve iş kültürü Brezilya hariç tüm Latin Amerika coğrafyasında İspanyol firmalarına rekabet üstünlüğü kazandıran bir unsurdur. Ayrıca söz konusu ülkelerde İspanyol finans sektörünün de güçlü bir varlık göstermesi operasyonel ve finansman temini alanlarında kolaylık sağlamaktadır. İspanyol firmaları Portekiz, Yunanistan, Fransa ve İngiltere'de de etkin biçimde varlık göstermekte olup son dönemde Kanada ve ABD'de de projeler üstlenmişlerdir.

İspanyol firmalarının Türk firmaları ile Ortak Girişim veya konsorsiyum halinde Türkiye'de üstlendikleri projeler de mevcuttur. (Ör: GrupoTragsa-Ambisat-Suyapı konsorsiyumunca üstlenilen Büyük Menderes, Konya, Susurluk, Meriç Su Projeleri, Marmaray vb.) Ayrıca İspanyol firmalarının Türk firmalarının etkin oldukları Kafkasya ve Asya coğrafyasında; Türk firmalarının da İspanya'nın etkin olduğu Güney Amerika'da ortak projelere istekli olabilecekleri düşünülmekle birlikte bir süredir her iki tarafın ilgili kuruluşlarınca zikredilen söz konusu ortaklığın başta İspanya olmak üzere her iki ülkenin müteahhitlerinin güçlü buldukları pazarı paylaşmaktan çekinmeleri nedeniyle henüz hayata geçirilememiş olduğu mütalaa edilmektedir.

İspanyol teknik müşavirlik sektörü sahip olduğu kalifiye işgücü, kriz öncesinde iç pazarda kriz sonrasında da yurtdışı projelerde edindikleri tecrübe birikimi dolayısıyla Türkiye için güçlü bir rakip konumundadır. Ancak üçüncü ülkelerde ortaklıkların geliştirilmesi halinde İspanya'nın bu alandaki birikiminden istifade edilmesi imkânı doğabilecektir. Genellikle yurtdışındaki projelere yönelik olarak çalışan sektörün önde gelen firmaları Tecnicas Reunidas S.A, Isolux Ingeniería S.A, Initec Plantas Industriales S.A, Abener Energía S.A, Teyma Gestión de Contratos de Construcción e ingeniería S.A, Sener Ingeniería y Sistemas S.A, Genra Energía y Tecnología S.L, Iberdrola Ingeniería y Construcción SAU, Tecnologías y Servicios Agrarios S.A, Siemens Rail Automation SA, Intecsa Ingeniería Industrial S.A, Ingeniería y Economía del Transporte S.A, Idom Consulting S.A, Sociedad Ibérica de Construcciones Eléctricas S.A, Técnica y Proyectos S.A, Altran Innovación S.L, Initec Energía S.A, Ingeteam Power Technology S.A.'dır.

Ayrıntılı bilgi için T.C. Madrid Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği "İspanya Mühendislik ve Teknik Müşavirlik Sektörü Ülke Notu 2018" incelenebilir.

<https://ticaret.gov.tr/data/5b8a43355c7495406a22765a/17054c870150982777309e8f11246e62.pdf>

7. PRATİK BİLGİLER

SEKTÖREL DERNEKLER

ATECYR- İspanyol Klima ve Soğutma Teknik Birliği

Deneyim ve bilginin bağımsız olarak iletilmesi yoluyla klima, soğutma ve enerji verimliliği sektöründeki teknisyenlerin ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır.

Web: www.atecyr.org

ACTECIR- Katalan Enerji, Klima ve Soğutma Teknisyenleri Derneği

Katalonya'da teknisyenleri, profesyonelleri ve destekçileri klima (soğuk ve sıcak), havalandırma, soğutma ve enerji faaliyetlerinde bir araya getiren kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur.

Web: www.actecir.cat

TECNIBERIA- İspanyol Mühendislik, Danışmanlık ve Teknoloji Hizmetleri Firmaları Derneği

İspanya'nın mühendislik, danışmanlık ve teknoloji hizmetleri firmalarını bir arada toplamak ve İspanyol mühendisliğinin geliştirilmesi ve desteklenmesini amaçlamaktadır.

Web: <https://en.tecniberia.es/>

SEOPAN- İspanya Müteahhitler Birliği

İspanya'da rekabet ve ekonomik büyüme için belirleyici unsurlar olarak kamu-özel sektör iş birliği ve alt yapı projelerini teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Web: <https://seopan.es/seopan/>

SEKTÖREL FUARLAR

CLIMATIZACION

Uluslararası HVAC-R Fuarı

Yer: Madrid- İspanya

Tarih: 23-26 Şubat 2021 (tek yıllarda)

BARCELONA BUILDING CONSTRUMAT

Uluslararası Yapı Fuarı

Yer: Barcelona- İspanya

Tarih: Mayıs 2021 (tek yıllarda)

MAINTANENCE BILBAO/PUMPS AND VALVES/ SUBCONTRATACION

Eş zamanlı gerçekleştirilen Uluslararası Endüstri Fuarı'dır.

Yer: Bilbao- İspanya

Tarih: 1-3 Haziran 2021 (tek yıllarda)

FIRAMACO REFORMA Y REHABILITACIÓN

Yapı Malzemeleri Fuarı

Yer: Alicante- İspanya

Tarih: Eylül 2020

PASAPORT VE VİZE İŞLEMLERİ

Umuma Mahsus Pasaport hamilleri vizeye tabidir. Diplomatik, Hizmet ve Hususi Pasaport hamilleri ise 180 gün içinde 90 günü aşmamak kaydıyla, anılan ülkeye yapacakları seyahatlerinde vizeden muafır.

İŞ KÜLTÜRÜ

İspanyolların ticari ilişkilerini yakın kişisel ilişkilere paralel yürütme alışkanlıklarından dolayı, İspanya piyasasına girişte en etkili yol, yüz yüze görüşme yapmaktır. Özellikle bir dağıtıcı ya da alıcı ile ilk ilişkinin faks ya da telefon yoluyla değil, yüz yüze bir toplantı yapmak yoluyla gerçekleştirilmesi uygundur.

İspanya Ulusal İstatistik Enstitüsü INE tarafından yapılan son ankete göre 18-64 yaşları arasındaki İspanyolların %56,3'ü anadillerinden başka ikinci bir dil bilmektedir. İspanyol nüfusunun en çok kullandığı yabancı dil %40 oranıyla İngilizce ve ardından %14 oranıyla Fransızca'dır. Öte yandan bu oranlar İspanyolların kendilerini başka bir dilde ifade edebilecekleri anlamına gelmemektedir. Cambridge University Press tarafından yayınlanan Cambridge Monitor Barometresi tarafından İspanyolların %44'ünün İngilizce seviyesi 'düşük' veya 'çok düşük' olduğunu belirtilmektedir. İş dünyasında iyi seviyede İngilizce konuşan firmaların yöneticilerinin yüzdesinin de çok yüksek olmadığı unutulmamalıdır. Her ne kadar son birkaç yılda bu durum iyileşmekle beraber çok iyi İngilizce bilen ve konuşabilen yönetici sayısı İspanya'da genelinde çok azdır. Öte yandan firmaların büyüklüğüne, sektöre veya uluslararası pazarlardaki varlıklarına göre bu durum değişmektedir. Büyük uluslararası şirketlerde daha iyi seviyede İngilizce konuşulduğu gözlemlenmektedir. Yabancı firma yetkililerinin İspanyol meslektaşlarıyla iletişim kurarken veya toplantı yaparken bir tercüman hizmetine ihtiyaç duymaları İspanya'da normal bir uygulamadır. Diğer taraftan İspanyol iş adamları, satın alma davranışları bakımından oldukça muhafazakâr bir portre çizmekte ve profesyonel açıdan resmi ve ciddi davranış biçimlerinden hoşlanmaktadır.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı Dış Temsilcilikler ve Uluslararası Etkinlikler Genel Müdürlüğü Pazar Bilgileri Raporu 2020

<https://ticaret.gov.tr/data/5e9ffbc413b8766324dec501/%C4%B0spanya%20Pazar%20Bilgileri.pdf>

PARA KULLANIMI

1 Ocak 1999 tarihinden itibaren ülkenin resmi para birimi avro olarak kabul edilmekle beraber peseta da varlığını korumuştur. 1 Mart 2002 tarihinden itibaren de tüm ödemelerde sadece Avro geçerli olmaktadır.

İspanya'da kredi ve banka kartları yaygın olarak kullanılmaktadır. İspanya Merkez Bankası istatistiklerine göre İspanya'da 85 milyondan fazla kredi kartı vardır. İspanyol tüketicilerin %95'i kredi kartlarını düzenli kullanırken %90'ı da günlük alışverişleri için hala nakit kullanmaktadır. Bu kullanımların çoğu 50 Avro'nun altındaki miktarları içermektedir.

Apple Pay, Android Pay veya Samsung Pay gibi cep telefonu ile ödeme metotlarıyla veya Caixa, BBVA, Santander Bankası gibi bazı İspanyol bankaların kendi ödeme metotlarıyla ödeme yavaş yavaş artmasına rağmen kullanımları İspanya'da henüz çok yaygın değildir.

YEREL SAAT

İspanya, Greenwich'e göre 1 saat ileride (GMT + 1) olup Türkiye'den 1 saat geridedir. Kanarya Adaları ise tüm yıl boyunca, İspanya'dan bir saat geridedir. Mart'ta saatler bir saat ileri alınırken Ekim'de bir saat geri alınmaktadır.